

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Složitější příklady na zákon lomu

Tematická oblast	Fyzika
Datum vytvoření	13. 11. 2012
Ročník	4. ročník čtyřletého a 8. ročník osmiletého studia gymnázia
Stručný obsah	Složitější příklady na zákon lomu a odrazu s řešením
Způsob využití	Žáci si mají na řešení složitějších příkladů procvičit zákon lomu a odrazu, tyto poznatky pak aplikují na příkladech k procvičení.
Autor	Mgr. Dana Stesková
Kód	VY_ 32_ INOVACE_ 27_ FSTE05

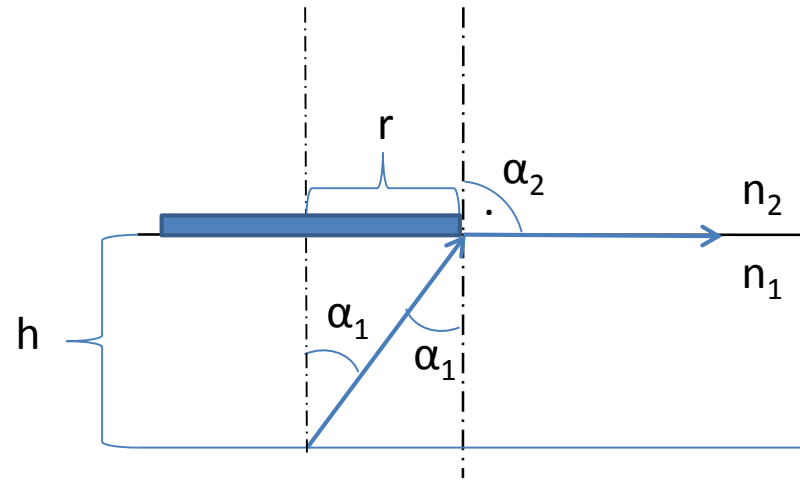
Příklad 1

Na dně nádoby naplněné vodou do výšky 10 cm je umístěn bodový zdroj světla. Na hladině vody plove kruhová neprůhledná deska, jejíž střed je nad zdrojem světla. Jaký nejmenší poloměr musí mít deska, aby z vody nad hladinu nevycházelo žádné světlo? Index lomu vody je 1,33.

$$\alpha_1 = ? \quad n_1 = 1,33$$

$$\alpha_2 = 90^\circ \quad n_2 = 1$$

$$h = 10\text{cm} = 0,1\text{m} \quad r = ?$$

Určíme mezní úhel α_1 :

$$\frac{\sin \alpha_1}{\sin \alpha_2} = \frac{n_2}{n_1} \quad / \cdot \sin \alpha_2$$

$$\sin \alpha_1 = \frac{n_2 \cdot \sin \alpha_2}{n_1}$$

$$\sin \alpha_1 = \frac{1 \cdot \sin 90^\circ}{1,33}$$

$$\sin \alpha_1 = \frac{1}{1,33}$$

$$\alpha_1 = 48^\circ 45'$$

Určíme poloměr desky r :

$$\tan \alpha_1 = \frac{r}{h} \quad / \cdot h$$

$$r = h \cdot \tan \alpha_1$$

$$r = 0,1 \cdot \tan 48^\circ 45'$$

$$r = 0,11\text{m}$$

Příklad 2

Na dně jezera leží předmět, který pozorujeme jednak ve směru kolmém na hladinu jezera, jednak ve směru, který svírá s hladinou úhel 60° . Paprsky směřující v obou případech k předmětu protínají hladinu v bodech A a B, navzájem vzdálených 46cm. Určete hloubku jezera. Index lomu vody je 1,33.

$$\alpha_1 = 30^\circ \quad n_1 = 1$$

$$\alpha_2 = ? \quad n_2 = 1,33$$

$$|AB| = x = 46\text{cm} = 0,46\text{m} \quad h = ?$$

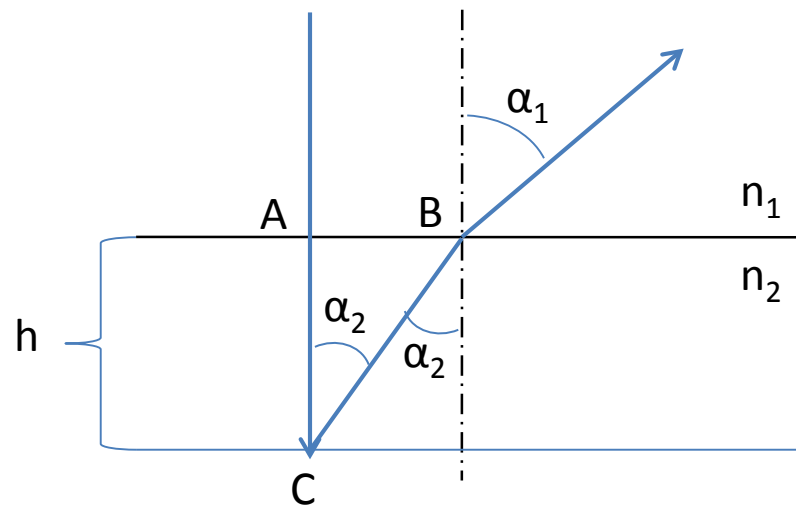
Určíme úhel α_2 :

$$\frac{\sin \alpha_1}{\sin \alpha_2} = \frac{n_2}{n_1}$$

$$\sin \alpha_2 = \frac{n_1 \cdot \sin \alpha_1}{n_2}$$

$$\sin \alpha_2 = \frac{1 \cdot \sin 30^\circ}{1,33}$$

$$\alpha_2 = 22^\circ$$

Určíme hloubku jezera h :

$$\tan \alpha_2 = \frac{x}{h}$$

$$h = \frac{x}{\tan \alpha_2}$$

$$h = \frac{0,46}{\tan 22^\circ} \text{m}$$

$$h = 1,1\text{m}$$

PŘÍKLAD NA PROCVIČENÍ

Světelný paprsek dopadá na plochu skleněné desky tloušťky 3,0 cm pod úhlem 60° . Určete délku paprsku v desce a úhel, který paprsek svírá s rovinou desky při výstupu.

[3,7cm; 30°]